

PM Rotel IV (Dnr KS 2021/360)**Skolbibliotek för bildning och utbildning (SOU 2021:3)**

Remiss från Utbildningsdepartementet

Remisstid den 11 juni 2021

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Remissen besvaras med hänvisning till det som sägs i stadens promemoria.

Föredragande borgarrådet Isabel Smedberg-Palmqvist anför följande.**Ärendet**

Utredningen om stärkta skolbibliotek och läromedel redovisar i detta delbetänkande den del av uppdraget som handlar om att utreda och föreslå åtgärder för att stärka skolbiblioteken i syfte att ge alla elever likvärdig tillgång till ändamålsenlig skolbiblioteksverksamhet med fackutbildade bibliotekarier.

Utredningen föreslår bland annat att:

- Skollagen ska definiera att skolbibliotek ska vara en gemensam och ordnad resurs med ett utbud av digitala och analoga medier som ska präglas av allsidighet och kvalitet och ställas till elevernas och lärarnas förfogande. Skolbibliotekets syfte ska vara att främja elevernas läsande och medie- och informationskunnighet.
- Det ska framgå av skollagen att skolbibliotek ska vara bemannade. Huvudmannen ska sträva efter att i första hand anställa personal som har en examen inom biblioteks- och informationsvetenskap.
- Antalet utbildningsplatser inom biblioteks- och informationsvetenskap ska utökas med 100 platser per år. Det innebär en ökning med nästan 20 procent från nuvarande nivå. Syftet är att möta brist på personer med relevant utbildning för skolbiblioteksuppdraget.
- Det ska tydliggöras i läroplanerna att rektor ska ansvara för att samarbetsformer utvecklas mellan skolbibliotekarier och lärare.
- Skollagen ska tydliggöra att syftet med skolbiblioteket är att främja elevernas läsande och medie- och informationskunnighet. Skolbibliotekets ansvar och roll på skolan förtydligas därmed och den specifika kompetens som skolbibliotekarier bidrar med synliggörs.
- Skolbiblioteken ska bidra till att främja elevernas medie- och informationskunnighet. Förmågan att finna, analysera, kritiskt värdera och skapa information i olika medier och sammanhang är central. Liksom läsförståelse är

medie- och informationskunnighet en förmåga som är väsentlig för elevers möjligheter att fungera som samhällsmedborgare och att delta i det demokratiska samtalet samt för kunskapsutvecklingen i skolans alla ämnen.

- Skolbiblioteket ska i första hand finnas på den egna skolenheten. Om det finns särskilda skäl kan skolbiblioteksverksamheten i stället organiseras genom att skolan samverkar med ett folkbibliotek eller med ett skolbibliotek på en annan skolenhet. Det gäller om biblioteket ligger i skolans direkta närhet eller om skolan har få elever. Utredningen föreslår att samverkan ska regleras i en skriftlig överenskommelse. En sådan överenskommelse förväntas tydliggöra parternas ansvarsområden och minska risken för oklarheter när det gäller bland annat lokaler, budget, öppettider och bibliotekariernas uppdrag. Överenskommelserna ska enligt utredningens förslag anmälas till Kungliga biblioteket, KB, bland annat i syfte att stärka statens kunskap om hur skolbiblioteksverksamheter i landet organiseras genom samverkan.

- Skollagens regler om skolbibliotek även ska gälla förskoleklassen.

- En förutsättning för att en kommun ska kunna få inköpsstöd ska vara att inte bara folkbibliotek, utan även skolbibliotek som är belägna i kommunen, får ta del av stödet.

Staten ska kompensera kommunerna med 430 miljoner per år för ökade kostnader för bemanning.

Stockholms stad har fått remissen för yttrande.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, kulturnämnden och utbildningsnämnden. Utbildningsförvaltningen har på grund av remisstiden svarat med ett kontorsutlåtande.

Stadsledningskontoret ställer sig positiv till utredningens förslag, under förutsättning att lagändringarna underbyggs av nödvändig och tillräcklig finansiering samt kommenterar vissa delar i utredningen.

Kulturnämnden ser positivt på utredningens förslag att utveckla och stärka skolbiblioteken och menar att Stockholms nytagna skolbiblioteksplan bedöms rimma väl med utredningens omvärldsanalys och förslag samt kommenterar vissa delar i utredningen.

Utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till utredningens förslag, under förutsättning att lagändringarna underbyggs av nödvändig och tillräcklig finansiering. Förvaltningen menar att om förslagen genomförs kan det leda till att elever nationellt får en betydligt mer likvärdig skolbiblioteksverksamhet samt kommenterar vissa delar i utredningen.

Mina synpunkter

På biblioteken får vi alla, på lika villkor, möjlighet till bildning och förströelse. Bra bibliotek är allra viktigast för barn och unga som inte växer upp med böcker omkring sig, som inte får läsvanorna med sig hemifrån. Läsning är grunden för

språkutveckling och att tillgängliggöra och väcka läslust hos alla barn är avgörande för skolans kunskapsuppdrag. Skolan har dessutom ett viktigt demokratiuppdrag, där skolbiblioteket spelar en stor roll. Nu är det kanske viktigare än någonsin att barn och unga lär sig vikten av källkritik och att söka och värdera information på ett bra sätt.

Jag delar stadens remissinstansers positiva syn på utredningens förslag. Särskilt att elever nationellt får en betydligt mer likvärdig skolbiblioteksverksamhet.

Förslagen anses rimma väl med Stockholms stads nyligen antagna Skolbiblioteksplan. Jag vill särskilt understryka de synpunkter som lämnats gällande de nationella förutsättningar som måste ges för att kommunerna ska kunna uppfylla de lovvärda ambitionshöjningarna gällande skolbiblioteksverksamheten. Det gäller särskilt att lagändringarna underbyggs av nödvändig och tillräcklig finansiering. Men också att det finns tillgänglig kompetens för kommunerna att rekrytera. Det är därför välkommet att man föreslår att antalet utbildningsplatser inom biblioteks- och informationsvetenskap ökar. Jag vill understryka vikten av att så verkligen sker. Om staten inte tillgodoser att tillräckligt många bibliotekarier utbildas på sina lärosäten blir det också mycket svårt för kommunerna att uppfylla ambitionshöjningar i termer av bemanning. Utbildade bibliotekarier är viktiga för en kvalitativ biblioteksverksamhet i våra skolor.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Remissen besvaras med hänvisning till det som sägs i stadens promemoria.

Stockholm den 26 maj 2021

ISABEL SMEDBERG-PALMQVIST

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Skolbibliotek för bildning och utbildning (SOU 2021:3)

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden Karin Wanngård, Jan Valeskog och Kadir Kasirga (alla S) enligt följande.

Regeringens utredning *Skolbibliotek för bildning och utbildning* kommer med förslag på åtgärder för en mer likvärdig tillgång till skolbiblioteken för elever från förskoleklass till gymnasiet. Det är en välkommen utredning då barn och ungas tillgång till ett bemannat och tillgängligt skolbibliotek är oerhört viktigt för läskunnigheten och bildningen.

Utredningens förslag välkomnades dock inte av alla parter. Ulla Hamilton, vd för Friskolornas riksförbund tillika fullmäktigeledamot för Moderaterna i Stockholms stad, har offentligt kritiserat utredningen och menat att det räcker med "... några lättillgängliga böcker i korridoren. Då ser man de hela tiden, till skillnad från om har de i ett specifikt rum". Det visar på att det finns starka krafter i samhället som inte tycker att likvärdig tillgång till skolbibliotek är en särskilt viktig fråga.

Under en lång tid har det offentliga roll inom skola, kultur och bildning ifrågasatts av politiker från högerkanten. Reaktionerna på den här utredningen visar på hur viktigt det är att

fortsätta arbeta för att fler barn och unga ska ha tillgång till skolbibliotek oavsett var man bor eller vilken skola man går i.

Vi delar den positiva syn på utredningens förslag som framgår i förvaltningarnas remissvar och vi anser att den skolbiblioteksplan som staden antog nyligen ligger väl i linje med de förslag som utredningen föreslår. En höjd ambitionsnivå för skolbiblioteksverksamheten är en nyckelfråga för att stärka likvärdigheten i skolan.

Vi vill dock vara tydliga med att staden också behöver ta ansvar för finansieringen och för att säkerställa att våra egna skolbibliotek har en god bemanning med personal som har adekvat utbildning. Det räcker inte med anta nya planer och strategier utan det behöver mötas upp av en politik där skolan ges tillräckligt med resurser för att omsätta dessa i praktiken.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande gjordes av Karin Wanngård, Jan Valeskog och Emilia Bjuggren (alla S) och Rashid Mohammed och Torun Boucher (båda V) med hänvisning till Socialdemokraternas särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Lisa Palm (Fi) med hänvisning till Socialdemokraternas särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Utredningen om stärkta skolbibliotek och läromedel redovisar i detta delbetänkande den del av uppdraget som handlar om att utreda och föreslå åtgärder för att stärka skolbiblioteken i syfte att ge alla elever likvärdig tillgång till ändamålsenlig skolbiblioteksverksamhet med fackutbildade bibliotekarier.

Utredningen föreslår bland annat att:

- Skollagen ska definiera att skolbibliotek ska vara en gemensam och ordnad resurs med ett utbud av digitala och analoga medier som ska präglas av allsidighet och kvalitet och ställas till elevernas och lärarnas förfogande. Skolbibliotekets syfte ska vara att främja elevernas läsande och medie- och informationskunnighet.
- Det ska framgå av skollagen att skolbibliotek ska vara bemannade. Huvudmannen ska sträva efter att i första hand anställa personal som har en examen inom biblioteks- och informationsvetenskap.
- Antalet utbildningsplatser inom biblioteks- och informationsvetenskap ska utökas med 100 platser per år. Det innebär en ökning med nästan 20 procent från nuvarande nivå. Syftet är att möta brist på personer med relevant utbildning för skolbiblioteksuppdraget.
- Det ska tydliggöras i läroplanerna att rektor ska ansvara för att samarbetsformer utvecklas mellan skolbibliotekarier och lärare.
- Skollagen ska tydliggöra att syftet med skolbiblioteket är att främja elevernas läsande och medie- och informationskunnighet. Skolbibliotekets ansvar och roll på skolan förtydligas därmed och den specifika kompetens som skolbibliotekarier bidrar med synliggörs.
- Skolbiblioteken ska bidra till att främja elevernas medie- och informationskunnighet. Förmågan att finna, analysera, kritiskt värdera och skapa information i olika medier och sammanhang är central. Liksom läsförståelse är medie- och informationskunnighet en förmåga som är väsentlig för elevers möjligheter att fungera som samhällsmedborgare och att delta i det demokratiska samtalet samt för kunskapsutvecklingen i skolans alla ämnen.
- Skolbiblioteket ska i första hand finnas på den egna skolenheten. Om det finns särskilda skäl kan skolbiblioteksverksamheten i stället organiseras genom att skolan samverkar med ett folkbibliotek eller med ett skolbibliotek på en annan skolenhet. Det gäller om biblioteket ligger i skolans direkta närhet eller om skolan har få elever. Utredningen föreslår att samverkan ska regleras i en skriftlig överenskommelse. En sådan överenskommelse förväntas tydliggöra parternas ansvarsområden och minska risken för oklarheter när det gäller bland annat lokaler, budget, öppettider och bibliotekariernas uppdrag. Överenskommelserna ska enligt utredningens förslag anmälas till Kungliga biblioteket, KB, bland annat i syfte att

stärka statens kunskap om hur skolbiblioteksverksamheter i landet organiseras genom samverkan.

- Skollagens regler om skolbibliotek även ska gälla förskoleklassen.
- En förutsättning för att en kommun ska kunna få inköpsstöd ska vara att inte bara folkbibliotek, utan även skolbibliotek som är belägna i kommunen, får ta del av stödet.

Staten ska kompensera kommunerna med 430 miljoner per år för ökade kostnader för bemanning.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, kulturnämnden och utbildningsnämnden. Utbildningsförvaltningen har svarat med ett kontorsutlåtande.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 22 april 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ser positivt på utredningens förslag att utveckla och stärka skolbiblioteken, under förutsättning att lagändringarna underbyggs av nödvändig och tillräcklig finansiering. Förslagen kan leda till att elever nationellt får en mer likvärdig skolbiblioteksverksamhet, vilket skulle stärka deras läsutveckling och medie- och informationskunnighet.

Stadsledningskontoret välkomnar delbetänkandets förslag till ändring i skollagen om att elever ska ha tillgång till bemannade skolbibliotek. Skolbibliotekarien har en central betydelse för en ändamålsenlig och välfungerande skolbiblioteksverksamhet.

Stadsledningskontoret ställer sig positiv till att syftet med skolbibliotek tydliggörs i skollagen liksom att dess syfte slås fast som att främja elevernas läsande och medie- och informationskunnighet. Skolbibliotekets ansvar och roll på skolan tydliggörs och den specifika kompetens som skolbibliotekarien bidrar med synliggörs.

Stadsledningskontoret välkomnar förslaget om ändring i skollagens regler om att skolbibliotek även ska omfatta elever i förskoleklassen.

Stadsledningskontoret välkomnar också förslaget om att det i den befintliga kommunala biblioteksplanen, eller i en särskild skolbiblioteksplan, ska preciseras hur syftet med skolbiblioteksverksamheten ska uppnås.

Stadsledningskontoret ställer sig positiv till förslaget om att i första hand bemanna skolbiblioteken med fackutbildade bibliotekarier. Bibliotekarier har genom sin utbildning särskilt goda förutsättningar att främja elevernas läsande och medie- och informationskunnighet. Det finns dock flera utmaningar i detta förslag, framför allt kopplat till finansiering av heltidstjänster i rimlig relation till elevantalet på skolan. En annan utmaning är tillgången till fackutbildade bibliotekarier med intresse för arbete i skolbibliotek. Stadsledningskontoret välkomnar därför förslaget om att antalet utbildningsplatser inom biblioteks- och informationsvetenskap föreslås öka. Förslaget om att vidareutbilda lärare för skolbiblioteksverksamhet (VALS) är enligt stadsledningskontoret bra under en övergångsperiod.

Samarbeten på skolan är en nyckelfaktor för välfungerande skolbiblioteksverksamhet varför Stadsledningskontoret välkomnar förslaget till ändringar i läroplanerna för de olika skolformerna.

Stadsledningskontoret ställer sig positiv till den nya formuleringen om skolbibliotek i de olika läroplanerna som föreslås. I förslaget finns ett tillägg om att samarbetsformer ska utvecklas mellan skolbibliotekarier och lärare samt att rektor ansvar för att utveckla samarbetsformer mellan skolbibliotekarier och lärare, vilket är i linje med Stockholms skolbiblioteksplan.

Stadsledningskontoret vill understryka vikten av att föreslagna lagändringar och ökade krav på bemanning underbyggs av nödvändig och tillräcklig finansiering. Vad gäller de statliga bidrag som behöver utgå är det angeläget att den administrativa bidragsmodellen svarar mot en effektiv hantering och att den är väl genomtänkt för att i möjligaste mån bidra till långsiktigt hållbara lösningar av bemanningen. Omfattningen och utformningen av statsbidraget är kritiska faktorer för möjligheten att till fullo uppfylla den förhöjda ambitionsnivån i lagändringsförslagen för såväl kommunala som enskilda huvudmän.

Stadsledningskontoret välkomnar det föreslagna nationella utvecklingsarbetet om skolbiblioteksstatistik samt att Skolverket ska se över föreskrifterna om uppgiftsinsamling från huvudmännen inom skolväsendet och utreda om skolbibliotekarier kan redovisas som pedagogisk personal. En sådan förändring skulle förbättra möjligheten att synliggöra relevant information om skolbiblioteksverksamheten, både lokalt och nationellt.

Stadsledningskontoret ser det som positivt att Skolverket utvecklar arbetet med allmänna råd om skolbibliotek samt omarbetar råden gällande det systematiska kvalitetsarbetet så att dessa även omfattar skolbibliotek.

Förslaget om att skolbibliotek i första hand ska finnas på den egna skolenheten är i linje med hur Stockholms biblioteksväsende är utformat.

Utredningens förslag om att en förutsättning för inköpsstöd är samverkan mellan folk- och skolbibliotek är i linje med nuvarande praxis inom Stockholms stad och uppmuntrar till samverkan. Stadens erfarenhet är att det gällande inköpsstöd finns en viss komplexitet i förhållande till fristående skolor med andra huvudmän.

Stadsledningskontoret ser det som positivt att utredningen betonar vikten av tillgång till såväl digitala som analoga medier. Informationsförsörjningen och läsandet kommer att ske i många olika format framöver. Det läsfrämjande arbetet behöver förhålla sig till det medium som läsaren använder och inte nödvändigtvis det medium som biblioteket själva äger eller licensierar.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen anser remissen besvarad med hänvisning till vad som sägs i tjänsteutlåtandet.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 27 april 2021 följande.

1. Kulturnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Ärendet justeras omedelbart.

Särskilt uttalande gjordes av Torun Boucher m.fl. (V) och Emilia Bjuggren m.fl. (S), *bilaga 1*.

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 16 april 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser positivt på utredningens förslag att utveckla och stärka skolbiblioteken. Stockholms nytagna skolbiblioteksplan bedöms rimma väl med utredningens omvärldsanalys och förslag.

Skolbibliotekens uppdrag bestäms av skollagen, bibliotekslagen samt av läroplanerna. Det är därför välkommet att i skollagen definiera skolbiblioteket och dess syfte som en resurs för att stärka elevernas läsande och medie- och informationskunnighet.

Vikten av skolbibliotekspersonal med relevant kompetens för uppdraget delas av förvaltningen och lyfts fram i Stockholms stads skolbiblioteksplan som ett tydligt ansvar för rektor. Utan kompetent bemanning och andra resurser kommer vare sig skolbiblioteksplanen eller ambitionerna med ett stärkt skolbiblioteksväsende i linje med utredningens förslag att kunna infrias. En utökning av antalet utbildningsplatser inom biblioteks- och informationsvetenskap bedöms i hög grad bidra till att kunna möta skolbibliotekens förväntade behov av kompetens.

Ett tydliggörande i läroplanerna av rektors ansvar för att utveckla samarbetsformer mellan skolbibliotekarier och lärare ligger helt i linje med Stockholms skolbiblioteksplans uppdrag till rektor att säkerställa att skolbibliotekets pedagogiska funktion är väl integrerad på skolan.

Ett ökat fokus i skollagen på att syftet med skolbiblioteket är att främja elevers läsande och medie- och informationskunnighet bidrar till att förstärka Bibliotekslagens (2003:801) ändamålsparagraf för det allmänna biblioteksväsendet att verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.

Utredningens förslag om att skolbibliotek i första hand ska finnas på den egna skolenheten är i linje med hur Stockholms biblioteksväsende är utformat. Att förlägga folkbibliotek till skollokaler medför enligt förvaltningen en ökad komplexitet i uppdraget och arbetet gentemot allmänheten. Särskilda överenskommelser mellan skolor och folkbibliotek för att uppfylla kravet på tillgång till skolbibliotek bör undvikas. Folkbibliotekets ytor är begränsade och det är redan idag svårt att tillhandahålla yta för olika intressenter som ibland har motstridiga behov och önskemål (t ex medskapande-programverksamhet och rum för läsning och koncentration).

Utredningens förslag om att en förutsättning för inköpsstöd är samverkan mellan folk- och skolbibliotek är i linje med nuvarande praxis inom Stockholms stad och uppmuntrar till samverkan. Förvaltningens erfarenhet är att det gällande inköpsstödet finns en viss komplexitet i förhållande till friskolorna, som har andra huvudmän än den kommunala skolorganisationen.

Förvaltningen ser det som positivt att utredningen betonar vikten av tillgång till såväl digitala som analoga medier. Informationsförsörjningen och läsandet kommer att ske i många olika format framöver. Det läsfrämjande arbetet behöver förhålla sig till det medium som läsaren använder och inte nödvändigtvis det medium som biblioteket själva äger eller licensierar.

Konsekvenser för barn och unga

Enligt skollagen 2 kap. 36§ skall elever i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ha tillgång till skolbibliotek. Utredningens förslag till att stärka skolbiblioteket kopplar till flera av barnkonventionens artiklar:

- Barns rätt till utbildning, artikel 6 och 28
- Barns rätt till information, artikel 17
- Rättigheten för barn med funktionsnedsättning att få den hjälp de behöver, artikel 23
- De nationella minoriteternas rätt till sitt språk, artikel 30

Konsekvenser för jämställdhet

Utredningens förslag och analys bidrar till att stärka skolbibliotekens erbjudande i form av medier och verksamhet som vidgar perspektiv och stärker värdegrundsarbetet på skolorna kopplat till dess styrdokument. Föreslagna åtgärder bedömer förvaltningen inte innebära en påverkan på barn utifrån kön.

Utbildningsförvaltningen

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 26 april 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till utredningens förslag, under förutsättning att lagändringarna underbyggs av nödvändig och tillräcklig finansiering. Om förslagen genomförs kan det leda till att elever nationellt får en betydligt mer likvärdig skolbiblioteksverksamhet, vilket skulle stärka deras läsutveckling och medie- och informationskunnighet. Utredningens innehåll utgör ett värdefullt bidrag till att öka kunskapen om skolbibliotek och skolbibliotekens verksamhet. Nedan kommenteras vissa delar i utredningen.

30a § Skolbibliotek tillgång

Utbildningsförvaltningen välkomnar delbetänkandets förslag till ändring i skollagen om att elever ska ha tillgång till bemannade skolbibliotek. Skolbibliotekarien har en central betydelse för en ändamålsenlig och välfungerande skolbiblioteksverksamhet.

Utbildningsförvaltningen välkomnar också att förslaget om ändring i skollagens regler om skolbibliotek även ska omfatta elever i förskoleklassen.

30b § Syftet med skolbibliotek

Utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till att syftet med skolbibliotek tydliggörs i skollagen liksom att dess syfte slås fast som att främja elevernas läsande och medie- och informationskunnighet. På så sätt förtydligas skolbibliotekets ansvar och roll på skolan och den specifika kompetens som skolbibliotekarien bidrar med synliggörs.

Förvaltningen välkomnar också förslaget om att det i den befintliga kommunala biblioteksplanen, eller i en särskild skolbiblioteksplan, ska preciseras hur syftet med skolbiblioteksverksamheten ska uppnås.

30c § Bemanning av skolbibliotek

Utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till förslaget om att i första hand bemanna skolbiblioteken med fackutbildade bibliotekarier. Bibliotekarier har genom sin utbildning särskilt goda förutsättningar att främja elevernas läsande och medie- och informationskunnighet. Det finns dock flera utmaningar i detta förslag, framför allt kopplat till finansiering av heltidstjänster i rimlig relation till elevantalet på skolan (se synpunkt nedan). En annan utmaning är tillgången till fackutbildade bibliotekarier med intresse för arbete i skolbibliotek. Förvaltningen välkomnar därför förslaget om att antalet utbildningsplatser inom biblioteks- och informationsvetenskap föreslås öka.

Förslaget om att vidareutbilda lärare för skolbiblioteksverksamhet (VALS) är enligt förvaltningen en bra möjlighet under en övergångsperiod.

Förslag till ändringar i läroplanerna

Samarbeten på skolan är en nyckelfaktor för välfungerande skolbiblioteksverksamhet varför förvaltningen välkomnar förslaget till ändringar i läroplanerna för de olika skolformerna, grundskolan, förskoleklassen, fritidshemmet, gymnasieskolan samt grund- och gymnasiesärskolan, sameskolan och specialskolan.

Utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till den nya formuleringen om skolbibliotek i de olika läroplanerna som föreslås. I förslaget finns ett tillägg om att samarbetsformer ska utvecklas mellan skolbibliotekarier och lärare: ”skolbiblioteket används som en del i undervisningen för att främja elevernas läsande och medie- och informationskunnighet - samarbetsformer utvecklas mellan skolbibliotekarier och lärare.”

Förutsättning för förslagets genomförande

Förvaltningen vill understryka vikten av att föreslagna lagändringar och ökade krav på bemanning underbyggs av nödvändig och tillräcklig finansiering. Vad gäller de statliga bidrag som behöver utgå är det angeläget att den administrativa bidragsmodellen svarar mot en effektiv hantering och att den är väl genomtänkt för att i möjligaste mån bidra till långsiktigt hållbara lösningar av bemanningen. Omfattningen och utformningen av

statsbidraget är kritiska faktorer för förvaltningens möjligheter att till fullo uppfylla den förhöjda ambitionsnivån i lagändringsförslagen.

Övriga synpunkter

Utbildningsförvaltningen välkomnar det föreslagna nationella utvecklingsarbetet om skolbiblioteksstatistik samt att Skolverket ska se över föreskrifterna om uppgiftsinsamling från huvudmännen inom skolväsendet och utreda om skolbibliotekarier kan redovisas som pedagogisk personal. En sådan förändring skulle förbättra möjligheten att synliggöra relevant information om skolbiblioteksverksamheten, både lokalt och nationellt.

Förvaltningen ser det också som positivt att Skolverket utvecklar arbetet med allmänna råd om skolbibliotek samt omarbetar råden gällande det systematiska kvalitetsarbetet så att dessa även omfattar skolbibliotek.

Reservationer m.m.

Kulturnämnden

Särskilt uttalande gjordes av Torun Boucher m.fl. (V) och Emilia Bjuggren m.fl. (S) enligt följande.

Regeringens utredning *Skolbibliotek för bildning och utbildning* utreder och kommer med förslag på åtgärder för en mer likvärdig tillgång till skolbiblioteken för elever från förskoleklass till gymnasiet. Det är en välkommen utredning då barn och ungas tillgång till ett bemannat och tillgängligt skolbibliotek är oerhört viktigt för läskunnigheten och bildningen.

Utredningens förslag välkomnades dock inte av alla parter. Ulla Hamilton, vd för Friskolornas riksförbund tillika fullmäktigeledamot för Moderaterna i Stockholms stad, har offentligt kritiserat utredningen och menat att det räcker med citat: "... några lättillgängliga böcker i korridoren. Då ser man de hela tiden, till skillnad från om har de i ett specifikt rum". Det visar på att det finns starka krafter i samhället som tycker att en likvärdig tillgång till skolbiblioteken inte är en särskilt viktig fråga.

Under en lång tid har det offentliga roll inom skola, kultur och bildning ifrågasatts av politiker från högerkanten. Reaktionerna på den här utredningen visar på hur viktigt det är att fortsätta arbeta för att fler barn och unga ska ha tillgång till sitt skolbibliotek oavsett var man bor eller vilken bakgrund ens föräldrar har.

Vi delar förvaltningens svar på utredningen i stora drag och anser att den skolbiblioteksplan som staden antog nyligen ligger i linje med utredningen. Vi vill dock vara väldigt tydliga med att staden måste säkerställa att våra egna skolbibliotek har en god bemanning med utbildad personal, det räcker inte bara med en plan eller en strategi; det kräver också resurser för att omsättas till praktik.